

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218206634
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7218206634.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti S. O., nar. XX.X.XXXX, I. O., nar. X.X.XXXX a Q. O., nar. XX.X.XXXX, bývajúce u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, deti rodičov I. O., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v S. na Z. 45/A, zastúpenej JUDr. Jánom Mikuľakom, advokátom so sídlom v Košiciach na Františkánskej 5 a X. O., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v S. na V. námestí 6, v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky a odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 24.9.2020, č.k. 43P/126/2018-284 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného, dlžnom výživnom a o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného v prevyšujúcej časti.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

Mení rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 27P 12/2015-93 zo dňa 12.11.2015 vo výroku o výživnom a vo výroku úprave styku oprávneného rodiča s maloletými deťmi tak, že

Zvyšuje výživné zo strany otca na maloletú S., K., zo sumy 70 Eur mesačne na sumu 110 Eur mesačne od 1.9.2019 do budúca, ktoré výživné je otec povinný zaplatiť vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

Dlžné výživné na mal. S., K. za obdobie od 1.9.2019 do 30.9.2020 v sume 520 Eur je otec povinný zaplatiť matke mal. dieťaťa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Zvyšuje výživné zo strany otca na maloletú I., K., zo sumy 70 Eur mesačne na sumu 100 Eur mesačne od 1.9.2019 do budúca, ktoré výživné je otec povinný zaplatiť vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

Dlžné výživné na mal. I., nar. X.X.XXXX, za obdobie od 1.9.2019 do 30.9.2020 v sume 390 Eur je otec povinný zaplatiť matke mal. dieťaťa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Zvyšuje výživné zo strany otca na maloletú Q., nar. XX.X.XXXX, zo sumy 60 Eur mesačne na sumu 90 Eur mesačne od 1.9.2019 do budúca, ktoré výživné je otec povinný zaplatiť vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

Dlžné výživné na mal. Q., nar. XX.X.XXXX, za obdobie od 1.9.2019 do 30.9.2020 v sume 390 Eur je otec povinný zaplatiť matke mal. dieťaťa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietam.

Upravuje styk otca s maloletými deťmi: s maloletou I., nar. X.X.XXXX a maloletou Q., nar. XX.X.XXXX nasledovne: otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny týždeň cez víkend od piatku od 18,00 hod. do nedele do 17,00 hod., každý páry kalendárny týždeň vo štvrtok od 16,00 hod. do 19,00 hod., počas letných prázdnin každý rok od tretieho pondelka v mesiaci júl od 9,00 hod. do nedele do 19,00 hod. a od 1.8. od 9,00 hod. do 15.8. do 19,00 hod., počas vianočných prázdnin nepárny rok od 25.12. od 11,00 hod. do 26.12. do 19,00 hod., počas vianočného prázdnin páry rok od 26.12. od 9,00 hod. do 27.12. do 19,00 hod., počas vianočných prázdnin nepárny rok od 30.12. od 9,00 hod. do 1.1. nasledujúceho párneho roka do 18,00 hod., počas vianočných prázdnin nepárny rok od 2.1. od 9,00 hod. do 4.1. do 18,00 hod., počas vianočných prázdnin páry rok od 5.1. od 9,00 hod. do 6.1. do 19,00 hod., počas jarých prázdnin páry rok od prvého dňa prázdnin od pondelka od 9,00 hod. do stredy do 19,00 hod., počas jarých prázdnin nepárny rok od štvrtka od 9,00 hod. do nedele do 17,00 hod., počas veľkonočných prázdnin nepárny rok od štvrtka od 9,00 hod. do soboty do 19,00 hod., počas veľkonočných prázdnin páry rok od nedele od 16,00 hod. do utorka do 17,00 hod., počas jesenných prázdnin nepárny rok od prvého dňa prázdnin od 9,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 19,00 hod. s tým, že otec je oprávnený prevziať maloleté deti a odovzdať maloleté deti v čase určenom v mieste bydliska matky.

Styk otca s maloletou S., nar. XX.X.XXXX, neupravuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku proti výrokom o výživnom podala v zákonnej lehote odvolanie matka a navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že zvýši výživné zo strany otca na mal. S. dňom podania návrhu do XX.X.XXXX zo sumy 70 Eur mesačne na sumu 120 Eur mesačne, a od 1.2.2020 na sumu 160 Eur mesačne, na mal. I. dňom podania návrhu do 31.1.2020 zo sumy 70 Eur mesačne na 120 Eur mesačne, a od 1.2.2020 na sumu 140 Eur mesačne a mal. Q. zo sumy 60 Eur mesačne na sumu 100 Eur mesačne. V prípade, ak nebudú dané dôvody na zmenu rozsudku, navrhuje, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil späť na ďalšie konanie. Zdôraznila, že v rámci konania poukázala na zmenu pomerov, a to najmä potrebou detí, keďže od poslednej úpravy výživného ku dňu podania návrhu uplynuli približne 3 roky a v čase rozhodnutia približne 5 rokov. Zároveň poukazovala na to, že otec dlhodobo pracuje za minimálnu mzdu, napriek možnosti vyššieho zárobku. Za účelom toho predložila dôkazy o jeho inej zárobkovej činnosti, a to najmä hranie na svadbách a rôznych akciách. Preukazovanie jeho iných príjmov je obťažné, keďže oficiálne iný príjem ako zo zamestnania nemá. Aj v prípade, ak by sa akceptovalo tvrdenie otca, že iný príjem nemá, je nelogické a v rozpore so záujmami maloletých detí, aby sa dlhodobo uspokojil s minimálnou mzdou, ak má aj iné možnosti vyššieho zárobku. Ak má príjem na vrátenie pôžičiek, tieto nemôžu mať prednosť pred výživným. Matka je preto toho názoru, že súd prvej inštancie žiadnym, resp. nedostatočným spôsobom zohľadnil iný príjem otca, ako aj jeho potenciálny príjem. Na jednej strane konštatuje, že pri posudzovaní výšky výživného zo strany povinného rodiča nevychádza len z reálne dosahovaných príjmov, ale vychádza aj z jeho schopností, možností a majetkových pomerov, ale pri určení výšky výživného v konaní sa týmto záverom neriadil. Otec mal dostatok priestoru a možnosti zlepšiť svoju finančnú situáciu, konal však opačne, kde aj iný príjem z hrania ako DJ zanechal. Rozhodnutie v napádanej časti považuje za nepreskúmateľné aj z toho dôvodu, že konajúci súd dostatočným spôsobom neodôvodnil príjem otca, ktorý zohľadnil pri určení výživného, ako tento príjem posúdil s iným jeho príjmom (výkon DJ - a ako aj manažéra skupiny), ako aj potenciálnym príjmom. Absentujú teda úvahy súdu o tom, ktorý príjem (preukázaný, iný alebo potenciálny) a v akej výške bol rozhodujúci pre určenie výživného. Ďalej namietam, že pokiaľ konajúci súd zvýšenie výživného k 1.9.2019 odôvodnil zmenou stupňa školy, s týmto nesúhlasím, pretože obmedzil sa len na konštatovanie bez uvedenia bližších dôvodov. Preto je toho názoru, že napádané rozhodnutie je nepreskúmateľné a z nedostatku dôvodov sa odníma strane, ktorá s rozhodnutím súdu nie je spokojná, právo na spravodlivý proces.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj otec, a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, pričom navrhol, aby odvolací súd návrh matky na zmenu úpravy

výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom doručený súdu 18.7.2018 v celom rozsahu zamietol. V odvolaní uviedol, že konajúci súd vo svojom rozhodnutí nesprávne vyhodnotil jeho majetkové pomery a svojím rozhodnutím vážne ohrozil uspokojovanie jeho základných životných potrieb. Celkovú sumu výživného na maloleté deti zvýšil zo sumy 200 Eur na 300 Eur, čo je viac ako polovica v konaní preukázaného jeho čistého príjmu, ktorý je vo výške cca 500 Eur. Zo zostávajúcej sumy cca 200 Eur nemôže reálne pokrývať ani svoje základné životné potreby, pričom konajúci súd ho týmto v podstate odsúdil do sociálneho a ekonomického úpadku. Konštatoval, že v súčasnej dobe, keď celá spoločnosť zápasí s následkami pandémie a ekonomická situácia prevádzok a obchodníkov je krízová, súd vôbec nerešpektoval jeho reálne majetkové pomery a reálnu situáciu na trhu práce. Zdôraznil, že počas prebiehajúceho konania sa mu v júni 2020 narodilo ďalšie dieťa, dcéra Q., ktorú skutočnosť taktiež konajúci súd nebral do úvahy. Uvedené rozhodnutie považuje za nesprávne a neodzrkadľujúce vykonané dokazovanie. Žiadnym spôsobom totiž nebola preukázaná existencia jeho iných príjmov alebo existencia inej pracovnej príležitosti, ktorú by nevyužil. Zároveň poukázal na to, že matka uvádza vo svojich výdavkoch nereálne sumy, ktoré by ani sama zo svojho príjmu nemohla pokrývať, napríklad výživové doplnky v hodnote 200 Eur, pričom je ťažko zdôvodniteľné, že takéto výdavky súd akceptuje. Pokiaľ súd zvýšil výživné od 1.9.2019 na všetky tri deti, podľa neho nebolo preukázané reálne zvýšenie výdavkov súvisiace s tým, že maloleté deti začali navštevovať vyššie ročníky škôl. Takisto uviedol, že matka v konaní spomínala aj náklady na bývanie a poplatky za hypotekárny úver, ktorý je ale predmetom konania o vysporiadanie BSM a matka bude vyplatená v rámci vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva manželov na základe rozsudku vydaného v konaní, ktoré prebieha na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 37C/62/2018. Završením jeho finančnej likvidácie je podľa neho bezdôvodné zamietnutie možnosti uhradiť dlžné výživné v primeraných splátkach, čo môže mať pre neho aj trestnoprávne následky.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca a odvolaniu matky zotrval na svojej písomnej správe zo dňa 31.10.2018, ako aj na ústnych prednesoch prezentovaných na pojednávaniach.

5. Žiadne ďalšie vyjadrenia podané neboli.

6. Otec sa síce formálne odvolal proti celému rozsudku, nakoľko v odvolaní žiada návrh matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností zamietnuť, z jeho obsahu je však zrejmé, že v skutočnosti nesúhlasí len s výrokmi o zvýšení výživného a s nimi súvisiacimi výrokmi o dlžnom výživnom. Výroky rozsudku o úprave jeho styku s maloletými deťmi I. a Q., o neupravení styku s maloletou S. a o trovách konania neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Je namieste zdôrazniť, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie

tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom jeho úvahy týkajúce sa posúdenia zmien pomerov, ktoré nastali od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom ako aj ustálenie dlžného výživného, nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z konštantnej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Vzhľadom k tomu, že konajúci súd v odsekoch 17 a 18 odôvodnenia napadnutého rozsudku riadne vysvetlil, ktoré okolnosti vzal do úvahy pri stanovení zvýšeného výživného a prečo ho zvýšil až od 1.9.2019, odvolací súd považoval odvoláciu argumentáciu matky ohľadom neodôvodnenia napadnutého rozhodnutia za bezpredmetnú.

10. Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že naposledy boli rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom upravené rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 12.11.2015 č.k. 27P/12/2015-93 v konaní o rozvod manželstva, kedy bola na čas po rozvode schválená rodičovská dohoda o výške výživného na maloleté deti S. a I. po 70 eur mesačne a na maloletú Q. 60 eur mesačne. Rodičia sa vtedy dohodli aj na úprave styku otca s S. a I., styk otca s maloletou Q. zostal neupravený. Matka bola vtedy nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, poberala len prídavky na deti vo výške 70,56 eur mesačne, bývala s deťmi v trojizbovom byte. Otec býval v jednoizbovom byte, za ktorý uhrádzal 270 eur mesačne. Jeho zamestnávateľom bol H.. V. Q. - COMPACT STUDIO, kde pracoval ako predavač hudobných a filmových nosičov s príjmom 405,72 eur mesačne v čistom. S. bola vtedy žiačkou 6. ročníka ZŠ, I. navštevovala 1. ročník ZŠ a Q. materskú školu.

11. V tejto prejednávanej veci sa matka návrhom podaným dňa 18.7.2018 domáhala zvýšenia výživného na maloleté deti S. a I. zo sumy 70 eur na sumu 120 eur mesačne a maloletú Q. zo sumy 60 eur na 100 eur mesačne, počnúc dňom podania návrhu. Zároveň žiadala zmeniť výrok o styku otca s maloletou S. tak, aby styk nebol upravený, t.j. aby bol otec oprávnený stretávať sa s ňou bez obmedzenia. V návrhu matka uviedla svoj príjem vo výške 898 eur mesačne. Zvýšenie výživného odôvodňovala predovšetkým zmenami na strane detí vzhľadom na ich vek, pričom poukazovala aj na možnú zmenu pomerov na strane otca, ktorý sa prezentuje na sociálnych sieťach ako DJ a je manažérom skupiny. Na pojednávaní dňa 24.9.2020 matka žiadala za obdobie od podania návrhu do 31.1.2020 zvýšiť výživné na S. zo 70 eur na 120 eur, pričom od 1.2.2020 žiadala sumu 160 eur mesačne. Na I. žiadala za obdobie od podania návrhu do 31.1.2020 zvýšiť výživné zo 70 eur na 120 eur, pričom od 1.2.2020 žiadala sumu 140 eur mesačne a na Q. navrhovala zvýšiť výživné od podania návrhu zo 60 eur na 100 eur mesačne.

12. Je potrebné uviesť, že otec v priebehu celého trvania konania prezentoval výdavky, ktoré vo vysokej miere presahujú jeho oficiálny príjem zo zamestnania. Napr. už zo správy kolízneho opatrovníka z 31.10.2018 vyplýva, že jeho príjem je 406,23 eur mesačne, pričom výdavky uvádzal v celkovej výške 709 eur mesačne (PZP 10 eur/mes., nájomné 300 eur/mes., mobil 20 eur/mes., PHM 70 eur/mes., výživné 200 eur/mes., internet 10 eur/mes., poplatok za vedenie účtu 3 eur/mes., lieky, rehabilitácie v súvislosti s absolvovanou operáciou 80 eur/mes.) Je zrejmé, že do týchto výdavkov ešte nezahrnul stravu, oblečenie a pod. V októbri 2018 sa presťahoval do prenajatého trojizbového bytu na V. nám. 6, v ktorom býva so svojou priateľkou Q.. Z., ich spoločnou dcérou Q., nar. X.X.XXXX, ako aj jej synom z predchádzajúceho vzťahu. Tvrdil, že finančne mu pomáha rodina, kamaráti. Na pojednávaní XX.X.XXXX, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, uviedol, že za byt platia 665 eur mesačne, za byt platí priateľka, neskôr uviedol, že on za byt platí okolo 300 eur, okrem toho si platí poistenie spolu s jeho dcérou Q. vo výške 50 eur mesačne. Potvrdil, že väčšinu ich výdavkov platí priateľka, pričom jeho matka mu darovala 10.000 eur z predaja bytu, z čoho postupne vyberá. Otec v priebehu konania súhlasil so zvýšením výživného na každé dieťa o 10 eur mesačne, pričom dlžné výživné žiadal zaplatiť v mesačných splátkach po 10 eur na každé dieťa. V odvolaní nesúhlasí so žiadnym zvýšením výživného, návrh matky žiada zamietnuť.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine je výrazná

zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí sa jednať o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie súdu o výživnom. V zmysle záverov aplikačnej praxe je potrebné prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Podľa okolností konkrétneho prípadu môže ísť o subjektívne, ako aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov. V praxi sa najčastejšie uplatňujú dôvody, ako napr. zmena potrieb dieťaťa z dôvodu začiatku plnenia školskej dochádzky, prechod medzi jednotlivými stupňami školského systému, ďalej zmena zdravotných pomerov, strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti a pod. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade ust. § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení sú odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby dieťaťa, nie sú to len náklady vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy, ale aj hmotné potreby, ako aj šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku každého dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať.

14. V súvislosti s odvolacou argumentáciou otca, ako aj matky odvolací súd zdôrazňuje, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného pre maloleté deti došlo v septembri 2019, kedy každé z detí začalo navštevovať ďalší stupeň školskej dochádzky, konkrétne maloletá S. vtedy nastúpila na strednú školu, maloletá I. na 2. stupeň základnej školy a maloletá Q. do 1. ročníka základnej školy, nakoľko je všeobecne známa skutočnosťou, že potreby každého dieťaťa sa v súvislosti s jeho vekom a školskou dochádzkou nevyhnutne zvyšujú, pričom súd prvej inštancie správne poukázal aj na valorizačnú klauzulu uvedenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorej pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Na základe týchto skutočností zvýšil výživné zo strany otca na maloletú S. zo sumy 70 eur na 110 eur mesačne, maloletú I. zo sumy 70 eur na 100 eur mesačne a maloletú Q. zo sumy 60 eur na 90 eur mesačne, počnúc 1.9.2019. Odvolací súd má za to, že napadnuté výroky rozhodnutia o zvýšení výživného správne kopírujú jednak podstatnú zmenu pomerov spočívajúcu vo zvýšení odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj pomery na strane ich rodičov, predovšetkým matky, na strane ktorej došlo k výraznému nárastu príjmu v porovnaní s predchádzajúcou úpravou výživného, v čase podania návrhu o cca 900 eur mesačne, v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia o takmer 1100 eur mesačne. Odvolací súd konštatuje, že matka ničím nepreukázala podstatnú zmenu pomerov, ktorá mala nastať na strane najstaršej a prostrednej dcéry od 1.2.2020, odkedy žiadala na S. 160 eur mesačne a na I. 140 eur mesačne, t.j. mesačne o 40 eur na S., a o XX eur na I. viac, ako požadovala od podania návrhu. Je zrejmé, že od 1.2.2020 všetky deti pokračovali v ročníkoch na rovnakých školách, ktoré navštevovali doposiaľ, pričom matka ani neuviedla žiadne výdavky, ktoré by odvtedy na strane maloletých detí vznikli a ktoré by výrazne vybočovali z rámca ich bežných výdavkov.

15. Na druhej strane je potrebné pozastaviť sa nad príjmom otca, ktorý je od roku 1999 zamestnaný u rovnakého zamestnávateľa, kde dlhodobo dosahuje takmer totožný príjem (za rok 2017 v priemere 428,80 eur mesačne netto, za rok 2018, kedy podstúpil operáciu kolena, vo výške 373,57 eur mesačne netto, za rok 2019 vo výške 495,67 eur mesačne), t.j. na úrovni minimálnej mzdy, pričom je zjavné, že tento príjem mu nepostačuje ani na úhradu jeho základných výdavkov. Otec síce tvrdil, že s týmto príjmom nie je spokojný, avšak nepodarilo sa mu nájsť vhodnejšie zamestnanie. Uvedené však zo spisu nevyplýva, pretože otec ničím nepreukázal, že by vyvíjal aktivitu smerujúcu k hľadaniu lepšie plateného zamestnania. Súd prvej inštancie preto správne aplikoval ust. § 75 ods. 1 vety druhej Zákona

o rodine, ktoré modifikuje posudzovanie zákonných kritérií určovania jednotlivých typov výživného, teda i výživného rodičov k deťom v tom smere, že rozširuje východiská zisťovania a posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, teda aj jeho životnej úrovne o zisťovanie ich potenciality, pričom princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje alebo či vôbec pracuje, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a podobne. V ďalšom je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k maloletým deťom nebolo ohrozené. Všeobecne možno konštatovať, že pokiaľ rodič plánuje zmenu, či už v oblasti zamestnania, bývania, investícií či počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil, a to aj s predpokladom neustále sa zvyšujúcich potrieb detí, preto len samotné poukazovanie na svoje výdavky neznamená, že súd musí tieto výdavky akceptovať a uprednostniť ich pred plnením vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu. Práve naopak, rodičom, ktorí už majú existujúcu vyživovaciu povinnosť, nemožno brániť v ich vyššie uvedených aktivitách, avšak každý rodič si musí uvedomovať svoju rodičovskú zodpovednosť a primerane tomu prispôbiť i svoj osobný život, a teda vynaložiť zvýšené úsilie na dosiahnutie adekvátneho príjmu na zabezpečenie odôvodnených potrieb všetkých vyživovaných osôb. Neobstojí preto argumentácia otca, ktorý celú situáciu vníma jednostranne poukazujúc na to, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, nakoľko matka maloletých detí, ktorá sa osobne stará o tri dcéry, aktuálne vo veku 17, 12 a 9 rokov, musí vyvinúť značné úsilie, aby zo svojho príjmu vedela zabezpečiť všetky ich životné potreby za situácie, kedy otec prispieva na ich výživu sumou, ktoré mesačne reálne nepostačuje ani na stravu maloletých detí. Je preto nevyhnutné, aby aj otec, prihliadajúc na svoju vyživovaciu povinnosť toho času k štyrom maloletým deťom, urobil všetko pre to, aby dosahoval príjem zodpovedajúci tomu, aby bol schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k nim v adekvátnom rozsahu, čo znamená najsť si tomu zodpovedajúce zamestnanie.

16. Pokiaľ matka namieta, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, z akého príjmu konajúci súd vychádzal pri určení výživného, s týmto odvolací súd nemohol súhlasiť, nakoľko konajúci súd v odseku 18 jasne uviedol, že vychádzal z potenciálneho príjmu otca, pričom zároveň citlivo zohľadnil všetky okolnosti prejednávaného prípadu. V súvislosti s matkou tvrdenými vedľajšími príjmami otca ako DJ - a, prípadne manažéra hudobnej skupiny odvolací súd konštatuje, že uvedené príjmy v konaní neboli preukázané, dôkazy predložené matkou o rôznych spoločenských akciách sa týkajú predovšetkým obdobia roku 2017, prípadne začiatku roka 2018, pričom nemožno z nich urobiť jednoznačný záver o možnosti zvýšenia príjmu otca takýmto spôsobom. Uvedené podporuje aj skutočnosť, že od vypuknutia pandémie Covid 19 došlo k značnému obmedzeniu, počas určitých období dokonca k pozastaveniu spoločenských podujatí, otec vysvetlil, že tejto aktivite sa nevenuje od roku 2018 aj z dôvodu, že by časovo aj fyzicky nezvládal okrem riadneho zamestnania aj nočnú prácu DJ - a, preto nemožno vychádzať z potenciálneho príjmu otca súvisiaceho s touto činnosťou.

17. Odvolací súd v súvislosti s odvolacou námietkou otca o splatnosti dlžného výživného dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď mu uložil zaplatiť dlžné výživné v 15 dňovej lehote, pretože je zrejmé, že dôsledne prihliadal nie len na pomery otca, ale zároveň aj na to, či povolenie plnenia v dlhšej ako trojdňovej zákonnej lehote nebude mať ťaživý dopad na oprávneného, v tomto prípade maloleté deti, ktoré nie sú schopné samé sa živiť a sú odkázané na výživu rodičov. Je potrebné zdôrazniť, že ani príjmové a majetkové pomery matky neodôvodňujú zvýhodnenie otca splátkami, pretože zo spisu vyplýva, že matka je síce zamestnaná s príjmom vo výške cca 1100 eur mesačne, z tohto však musí živiť tri maloleté deti, pričom ani ona nebola pri uspokojovaní potrieb detí zvýhodnená splátkami a musela uspokojovať ich potreby tak, ako postupne vznikali. Preto ani odvolací súd nezistil žiadne výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo možné rozhodnúť inak, ako súd prvej inštancie. Pre úplnosť je potrebné dodať, že rozsudky o výživnom sú vykonateľné ich dorúčením (§ 44 CMP), čím zákonodarca opätovne zdôrazňuje prioritu plnenia výživného vo vzťahu k iným záväzkom povinného. Súd prvej inštancie preto postupoval pri rozhodovaní o splatnosti dlžného výživného primerane, keď povinnému poskytol výhodu zaplatiť dlžné výživné v dlhšej ako trojdňovej zákonnej lehote, s prihliadnutím na celkovú výšku dlžného výživného, ako aj na príjmové a majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. S poukazom na vyššie uvedené preto odvolací súd nepovažoval odvoláciu námietku otca ohľadom splatnosti dlžného výživného za dôvodnú.

18. Vzhľadom k tomu, že matka ani otec vo svojich odvolaniach neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o zvýšení výživného, dlžnom výživnom a jeho splatnosti, ako aj zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného v prevyšujúcej časti, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

19. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).